

НАША МОНОГРАФІЯ – В КАТАЛОЗІ БІБЛІОТЕКИ КОНГРЕСУ США

«Безперервне навчання: тенденції, виклики і перспективи» – тема колективної монографії, опублікованої англійською мовою видавництвом Primedis eLauneh (м. Бостон, США). Книга побачила світ за загальною редакцією В.Є.Бенери та Н.М.Дем'яненко і рекомендована до друку Вченою радою Кременецької ОГПА імені Тараса Шевченка. У монографії представлено шість тематичних розділів, сформованих за результатами науково-аналітичних досліджень їх авторів: науковців нашої академії, доктора педагогічних наук, професора В.Є.Бенери, докторів педагогічних наук, доцентів І.А.Онищук і М.Ф.Шмир, кандидата педагогічних наук, доцента Л.М.Кравець, а також аналітиків-дослідників з інших науково-освітніх інституцій України: А.М.Бойко, Н.М.Дем'яненко, О.В.Малихіна.

вимірі, аналізують світові тенденції та напрямки розвитку безперервного навчання, характеризують систему безперервного навчання, розглядають теорію та практику неформальної та інформальної освіти, обґрунтовують індивідуальну підтримку людини у відкритому освітньому просторі, а також презентують інноваційні технології організації освітнього середовища. Видання рекомендується науковцям, дослідникам психолого-педагогічних освітніх проблем розвитку освіти дорослих в Україні та в міжнародному науково-освітньому просторі, а також фахівцям-педагогам відповідних профілів.

Перший розділ монографії «Безперервне навчання: цивілізаційний вимір, український досвід» відкривається статтею Н.М.Дем'яненко «Ідея «безперервного навчання» у глобальному освітньому

просторі: історія, проекція в перспективу» і продовжується дослідженням цього ж автора «Етапи становлення, зміст і актуальність, умови підготовки педагогічних кадрів для освіти дорослих (андрагогів і герогогів) в Україні (досвід кафедри педагогіки і психології вищої школи НПУ ім. М.П.Драгоманова). У розділі поміщена стаття нашого науковця М.Ф.Шмир і її співавтора О.В.Малихіна «Безперервне навчання: цивілізаційний вимір».

Тематика другого розділу – «Сучасні моделі університетської освіти». Він представлений дослідженням В.Є.Бенери «Тенденції супроводу практичної підготовки майбутніх спеціалістів із соціальної роботи: європейський вимір». У третьому розділі «Андрогогічні технології в організації освітнього середовища» опубліковані роботи «Репетиторство як засіб індивідуалізації освітнього простору» (А.М.Бойко) та «Інтегрована технологія моделювання ситуації в організації освітнього середовища» (Н.М.Дем'яненко).

«Теорія та практика неформальної та інформальної освіти» – проблематика четвертого розділу, яку конкретизують статті «Інформальна освіта як ресурс професійного розвитку майбутнього вчителя» (В.Є.Бенери) і «Методичні аспекти

організації навчального процесу в закладах освіти» (Л.М.Кравець). «Інноваційні дидактичні технології в освітньому середовищі університету» склали зміст наступного розділу, який представлений трьома дослідженнями наших авторів. І.А.Онищук висвітлена «Культура самовираження майбутніх педагогів та її розвиток у сучасному культурному та освітніх просторах закладу вищої освіти», а В.Є.Бенерою розкрито «Індивідуальне забезпечення професійного розвитку особистості майбутнього вчителя» і «Кураторська підтримка у соціальній роботі (на прикладі Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та Поморської академії в Слупську – Республіка Польща)». Заключний, шостий розділ «Герогогіка в системі безперервного навчання» містить статті Н.М.Дем'яненко «Герогогіка в соціокультурному та науковому вимірах» і «Особливості розробки Положення та Програми Інституту літніх людей (третього віку)».

Публікація колективної монографії «Безперервне навчання: тенденції, виклики і перспективи» стала помітним внеском у науково-методичному забезпеченні процесу підготовки спеціалістів і якісно та відчутно поповнила фаховий книжковий фонд бібліотеки нашого навчального закладу.

МУЗИКОЗНАВЦІ – ШКОЛЯРАМ НУШ

За рекомендацією Вченої ради факультету соціально-педагогічної освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Видавничим центром нашого навчального закладу опубліковано навчально-методичний посібник «Шкільні пісні у супроводі баяна (акордеона) на основі Типової освітньої програми Нової Української Школи (3 клас)», який підготували науковці кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання, кандидат мистецтвознавства, доцент Оксана Легкун і член цієї ж кафедри Валерій Яскевич. Видання рецензували доктор педагогічних наук, завідувач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання, професор О.Н.Дем'янчук і заслужений артист України, завідувач кафедри гри на музичних інструментах Рівненського державного гуманітарного університету, доцент О.Л.Івченко.

Навчально-методичний посібник розроблено у відповідності з принципами та положеннями Концепції Нової Української Школи й адресовано здобувачам вищої педагогічної освіти мистецького профілю, викладачам і вчителям музичного мистецтва. У книзі здійснено переклад музичного супроводу для баяна (акордеона) пісенного репертуару, який відповідає вимогам навчальної програми предмету «Музичне мистецтво» для учнів третього класу навчальних закладів загальної середньої освіти. Видання містить відомості про життєтворчість відомих композиторів, твори яких пропонуються до вивчення; тут же повідомлені інформаційні ресурси окреслених пісень, запропоновано словник естетичних емоцій для визначення характеру звучання, виокремлено найбільш типові помилки й ускладнення, що виникають у роботі вчителя музичного мистецтва, та запропоновано шляхи їх подолання.

Автори посібника зазначають, що сучасна педагогіка розглядає урок як динамічну варіативну форму організації процесу цілеспрямованої навчально-пізнавальної взаємодії вчителя й учнів, спрямованої на вирішення конкретно окреслених даним навчальним предметом освітніх завдань. Особливе місце належить уроку музичного мистецтва, який виступає основною формою музичної освіти та музично-естетичного виховання як молодших школярів, так і учнівської молоді старшого віку. Зрозуміло, як шкільний предмет, урок музичного мистецтва відповідає основним вимогам і спрямований на виконання тих завдань, які ставляться перед педагогами та учнями на уроках з інших предметів,

що передбачаються навчальними планами сучасної загальноосвітньої школи. Однак принципова особливість уроків з музичного мистецтва полягає в тому, що навчальне спілкування учнів із музикою передбачає «переінтонування» змісту загальнодидактичних вимог у відповідності з їх спрямованістю на досягнення музики як мистецтва, що зумовлює необхідність врахування вчителем особливостей уроку з музики як уроку мистецтвознавчого, покликаного озброїти учнів знаннями, навиками та вміннями музично-мистецького спрямування та характеру.

У вступному слові до видання наші науковці підкреслюють: «Музика має сприйматися як живе й захоплююче мистецтво, тому таким же живим і захоплюючим має бути навчання музики. Якщо вчитель приходить на урок з бажанням разом із учнями відчувати радість спілкування з музикою, то цим він налаштовує на таке сприйняття і дітей». Щоб забезпечити такий підхід до навчання школярів музики та для їх мистецько-естетичного виховання, автори посібника компонували його змістовий матеріал на основі аналізу наукових і методичних розробок із музичного мистецтва, причому, врахували доробок сучасних українських композиторів, і, що особливо важливо, узагальнили власний досвід викладання мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти. Вони доклали максимуму зусиль для досягнення основної мети – забезпечити якісну підготовку майбутніх учителів музики на основі освоєння шкільного пісенного репертуару на заняттях з основного музичного інструменту та практичного застосування отриманих знань і практичних навичок на уроках музичного мистецтва під час навчальної практики у закладах загальної середньої освіти. Саме цей підхід обумовив використання сучасних дидактичних засобів навчання, передбачених вимогами концепції Нової Української Школи.

Важливо, що в навчально-методичному посібнику враховані змістові особливості систем загальної та професійної музичної освіти, що історично склалися в Україні. Зміст посібника включає та об'єднує і традиційні розділи педагогіки (дидактика, теорія виховання, педагогічна майстерність), і спеціальні, безпосередньо пов'язані з підготовкою музикантів-педагогів (музичне сприйняття, музична інтерпретація, музична імпровізація).

Музично-методична конкретика посібника представлена українськими народними піснями «Ой на горі жита много», «Грицю, Грицю, до роботи!» і колядкою «Добрий вечір тобі, пане господарю!», а також

польською народною піснею «Зозуля». У включених до посібника музичних творах звучить шкільна тематика: «Школа – весела сім'я», «Дружба», «Я маюю», «Шкільна пісня», «Пісенька про чистоту». Багато уваги приділено прекрасній українській природі: «Кольоровий світ», «Промінчик», «Осінь», «Вже наближається ніч чарівна», «Зимонька жартує», «Прийди, весно», «Весняні котики». Не забули автори і про хореографічне мистецтво – запропонували до вивчення «Гопак» на слова Л. Ямкового а музику О. Злотника.

Цікаво побудований розділ «Відомості про композиторів». Зокрема, подана інформація про Марію Мазур – авторку змістовно багатих музичних збірок для дітей. Йдеться і про Назара Савка – композитора і виконавця, учасника шоу «Голос країни» та відріжкових турів «Євробачення», сина солістки легендарної «Смерічки» Марії Ісак, першої виконавиці пісні «Водограй» Володимира Івасюка. Згадано імена блискучого педагога-піаніста минулого сторіччя Віктора Косенка, володарки Гран-прі на всеукраїнських і міжнародних фестивалях Наталії Май, автора музичних збірок для дітей, музиканта, диригента і композитора, тернопільянина Олега Зозулі, барда і композитора, вінничанки Зої Красуляк, народного артиста України, члена Спілки композиторів України Олександра Злотника, поета-пісняра з Івано-Франківщини, керівника творчого об'єднання «Немеркнуче сяйво» Гіора Танчака, української композиторки з Вінничини, лауреатки багатьох пісенних конкурсів Ольги Янушкевич.

Автори посібника подають інформаційно-методичну довідку про українські народні пісні, колядки та щедрівки, називають конкретні електронні адреси інформаційних ресурсів щодо включених до книги музичних творів. Беззаперечне практичне і методологічне значення має словник естетичних емоцій для визначення характеру звучання, в якому для кожного із 27 зафіксованих основних настроїв запропоновано та розтлумачено по 10–20 їх варіантів для кожного(!). Практично корисними для вчителя музики будуть названі авторами посібника 26 виразних характеристик динаміки, 31 – тембру, 23 – гармонії, 35 – мелодії, 27 – ритму, 32 – темпу, по 20 – штриха і регістру. В цьому – не просто «суха» методична статистика, а конкретна і предметна методична допомога вчителю музики в його мистецько-педагогічній творчості.

(З матеріалами наукової частини академії)